

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quarti scena secunda

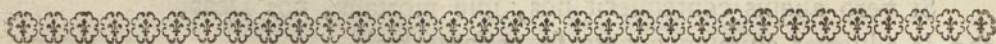

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

- Εὐθὺς μὲ ταύτῃ ἐσθ' ἔνη τε καὶ νέα.
 Πᾶς γὰρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
 Θεὸς μοι πρυτανεῖ', ἀπολείν με Φησὶ κἀξολεῖν,
 1135 Ἐμὲ μέτελά τε καὶ δίχαι αἰτημύθῃ.
 ὦ δαιμόνε, τὸ μὲν πινυὶ μὴ λάβης,
 Τὸ δ' ἀναβαλῆ μοι, τὸ δ' ἄφες. Οὐ φασὶν ποτε
 Οὕτως ἀπολήψασθ', ἀλλὰ λοιδορεῖσσί με,
 ὥς ἀδικὸς εἶμι, καὶ δικέσσομαι φασὶ μοι.
 1140 Νυῦ ἔν διχαζέσθων ὀλίγον γὰρ μοι μέλι,
 εἴφ' μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιωπίδης.
 Τάχα δ' εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
 Παι, ἡμί, παι, παῖ.

ACTUS QUARTI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

- Σπρεψιάδην ἀσπάζομαι.
 1145 ΣΤΡ. Κἀγὼ γέ σ' ἀλλὰ τρυτὸν πρῶτον λαβέ'.
 Χρὴ γ' ἔπιθαμάζειν πῖ τ' διδάσκαλον.
 Καὶ μοι τ' υἱὸν εἰ μεμάθηκε τ' λόγον
 Ἐκεῖνον, εἴφ', ὃν δεγτίως εἰσήγαγες.
 ΣΩΚΡ. Μεμάθηκεν. ΣΤΡ. Εὖ γ', ὦ παμβασίλει ἀπαιόλη.
 1150 ΣΩΚΡ. Ὄτ' ἀποφύγεις ἀν', ἢν πιν' ἀν βέλη, δίκλω.
 ΣΤΡ. Κ' εἰ μάρτυρες παρήσαν, ὅτ' ἔδανειζόμευ;
 ΣΩΚΡ. Πολλὰ γὰρ μάλλον, καὶ ἀν παρασι χίλιοι.
 ΣΤΡ. Βοάσομ' ἄρα τὰν ὑπέροτον
 Βοᾶν. Ἰὼ, κλάετ' ὦ βολοστάται,
 1155 Αὐτοὶ τε καὶ τὰρχεῖα, καὶ τόκοι τόκων.
 Οὐδὲν γ' ἀν με φλαῦρον ἐργάσσοθ' ἔπι,

ΟἶϞ

vf. 1134. Πρυτανεῖα] Julius Pollux Lib. VIII. dicit fuisse certam pecuniam, quam deponerent litigantes utrinque in initio litis: & illum, qui victus foret iudicio, dicit tantum dare, quantum ab utroque fuisset depositum: quod deinde iudices accipiant. Scholiastes dicit esse Sportulas Romanorum, cum quo convenit Suidas, & Glossae Verborum Juris.

vf. 1143. & seqq. Παι ἡμί παῖ παῖ. Σα. Σπρεψιάδην ἀσπάζομαι.] Ita edd. pristinæ. Frischlinus violentam il-

lam & ineptam nec necessariam divisionem in Actus & Scenas faciens, coactus fuit hunc versum dividere.

vf. 1145. Τρυτὸν] Τὸν θύλακον. dat ei faccum farinae; nam & ante dicebat: Διαλεψιόσω σε κύκλω τὴν κλέδοπον vf. 669. Scholiastes.

vf. 1147. Τὸν υἱὸν] Ordo est: εἰπέ μοι τ' υἱόν. id est πατὴρ τὸν υἱόν. ut supra vf. 961. λέξω τὴν παιδείαν, ὡς δίκαιον, id est, λέξω περὶ τ' παιδείας. Vid. Notam ad Plutum vf. 56.

- Statim post hunc est vetus & novus.
 Nam unusquisque eorum quibus debeo jurat,
 Deposita mercede judiciaria, se me funditus perditurum;
 1135 Me interea, ut parcat, aequumque & justum se praebeat sic petente:
 O bone, velis istud jam non accipere,
 Illud differre, hoc remittere; at illi negant se unquam
 Hoc pacto sua recipere posse, & mihi convicium faciunt.
 Ajunt me injustum esse hominem, & se citaturos me.
 1140 Nunc itaque citent; non magnopere laboro,
 Si modo Phidippides artem bene dicendi addidicit.
 Sed mox sciam, ubi fores Scholae pulsavero.
 Puer heus, puer, puer.

SCENA SECUNDA.

SOCRATES, STREPSIADES.

- SOCR. Strepriadem saluto.
 1145 STR. Et ego te: sed istum saccum farinae prius accipe.
 Oportet enim Magistrum honorario aliquo afficere.
 Et, an filius addidicerit fermonem
 Illum, dic, quem nuper introduxisti.
 SOCR. Addidicit. STR. Bene sane, ô Fraus regina.
 1150 SOCR. Adeoque cujuslibet criminis facile efficiet ut absolvaris.
 STR. Etiamne si testes adfuissent, cum foenore acciperem?
 SOCR. Multo magis, etiamsi mille adfuissent.
 STR. Itaque exclamabo alte intensa
 Voce: iô! Nummularii, vae vobis: nunc pereatis
 1155 Et vos ipsi, & fors, & usurae usurarum.
 Nihil amplius mihi nocebitis.

Talis

vf. 1148. 'Εκείνον] Nempe τὸ ἄδικον λόγον. Supra, vf. 885.

Ibid. 'Ὅν] Potest vel ad οὖν referri, ut sit: τὸ οὖν, ἢ εἰς ἄλλο, nempe sic τὸ φροντιστήριον quem introduxisti in scholam tuam: vel ad λόγον ut sit τὸ λόγον, ἢ εἰς ἄλλο, nempe εἰς τὴν ἀνθρώπων, quem invenisti in humanam societatem.

vf. 1149. 'Ἀπαύλη] Vid. supra, vf. 727. ἀπαύλημα. ab ἀπαύω, varius, celer, versutus. Comicus 'Ἀπαύλη

dixit quasi *Dea Fraudum*, ut in *Equitibus* vf. 630. ὁμοίως &c. v. Eustath. ad *Iliad.* B. p. 267.

vf. 1153. Βοδύρομαι] Dorice, ut in *Pluto* vf. 639. ἀναβοδύρομαι τὸ εὐπαιδα. Est autem ὑπίερον ἢ βοά idem quod τολύπορον βόαμα, vf. 967.

vf. 1155. 'Ἀρχαία] Sensus requirit, ut scribatur ἄρχαία id est *sortes*, vel *capita*, ut vocant, *pecuniae creditae*: ut monuit etiam *Biferus*. ex *Notis Küsteri*.

- ΟἶϞ ἐμοὶ τρέφεϞ
 Τοῖσδ' ἐνὶ δώμασι παῖς,
 Ἀμφήκη γλώττη
 1160 Λάμπων, ὡς βολϞ ἐμός,
 Σωτῆς δόμοις, ἐχθροῖς ἀνιαρός,
 Λυσανίας πατρῶων μεγάλων χακῶν
 Ὅν χύλεσον τρέχων
 Ἐνδοθεὶ ὡς ἐμέ.
 1165 ὦ τέκνον, ὦ παῦ, παῖ,
 Ἐξελθ' οἴκων.
 Αἶε σὺ πατρός.
 ΣΩΚΡ. Ὅδ' ἐκείνϞ ἀνήρ.
 ΣΤΡ. ὦ φίλϞ, ὦ φίλϞ.
 1170 ΣΩΚΡ. Ἀπιθι σὺ λαβῶν.

ACTUS QUARTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

- Ἰῶ, ἰῶ, τέκνον.
 1175 Ἰῷ, ἰῷ.
 Ὡς ἠδομά σε ὡρῶτα ἢ χροῖαν ἰδῶν.
 Νῦν μὲν γ' ἰδεῖν εἰ ὡρῶτον ἐξαρητηκός,
 Κάντιλογικός, ἢ τέτο τῆπιχόριον
 Ἀτεχνῶς ἐπανθει, τὸ, τί λέγαις σύ; ἢ δοκεῖν.
 Ἀδικῶντ' ἀδικεῖσθ, ἢ χακωγῶντ' οἶδ' ὄν.
 Ἐπὶ ἔσπερῶπε τ' ἐπὶν Ἀπικὸν βλέπϞ.
 Νυῦ ἔν ὅπως σώσης μ', ἐπεὶ κἀπώλεσας.
 1180 ΦΕΙΔ. Φοβεῖ δὲ δὴ πῆ; ΣΤΡ. Τιῦ ἔνλω τε ἢ νέαν.
 ΦΕΙΔ. Ἐμ γὰρ ὄβρι ἢ νέα πῆς ἡμέρα;
 ΣΤΡ. Εἰς ἣν γὰρ θῆσειν τὰ ἀρυτανεῖα Φασί μοι.
 ΦΕΙΔ. Ἀπολῶντ' ἀρ' αὐθ' οἱ θέντες· ἢ γ' ἔσθ' ὅπως.
 Μί ἡμέρα γέναιτ' ἀν ἡμέραι δύο.

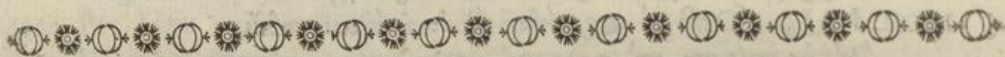
ΣΤΡ.

vf. 1162. Λυσανίας] Alias est nomen proprium viri; sed hic alludit ad etymologiam. Sic Ἀριστομάχη in Thesmoph. vf. 826. & Στρατομένη & Εὐβέλη ibid. paulo post. & ΛυσιγνάϞ in Lysistrata vf. 1110.

vf. 1165. & seq. ὦ τέκνον] Euripides in Hecuba vf. 173. ὦ τέκνον, ὦ παῖ, δυσαναστάτας ματέρϞ, ἔξελθ' οἴκων· αἶε ματέρϞ αὐτῶν, ὦ τέκνον.

vf. 1169. ὦ φίλϞ] Sophocles Oedipo Coloneo vf. 1698.

- Talis mihi educatur
 In istis aedibus filius,
 Ancipiti lingua
 1160 Micans, columnen meum,
 Conservator domus, inimicis gravis, (hostibus infestus)
 Profligator paternarum curarum & magnarum molestiarum;
 Quem evoca ocyus
 Foras ad me.
 1165 O fili, ô fili, fili,
 Egredere domo.
 Audi patrem *vocantem*.
 SOCR. Hic vir ille est.
 STR. O amice, ô amice!
 1170 SOCR. Accipe eum ad te & abi.

SCENA TERTIA.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

- STR. Io! Io! mi fili.
 Iu! Iu!
 Ut laetor cum primum colorem tuum intueor:
 Nunc facies indicat te paratum primo ad negandum,
 1175 Deinde ad contradicendum: & istud vernaculum
 Revera in te apparet & viget: *nempe*: quid ais? item: videri
 Illum injuriam accepisse, qui alteri intulerit, & fat scio, malefecerit.
 In vultu etiam tuo inest Atticus adspectus. (obtutus)
 Nunc ergo da operam ut me conserves, quia perdidisti etiam.
 1180 PH. Quid ergo times? STR. Veterem & Novum diem.
 PH. Quis autem est ille vetus & novus dies?
 STR. In quem se ajunt mihi deposituros prytanea.
 PH. Peribunt ergo qui deposuerint; non enim potest fieri.
 Ut unus dies biduum sit.

STR.

1698. α πάτερ, ὦ φίλῳ. Idem in Oedipo Tyranno
 v. 1330. ἰὸ φίλῳ, σὺ μὲν ἰσὺς ἐπίπαιλῳ ἐνὶ μόνῳ.
 v. 1178. βλάτῳ.] Talis vox est ἐκ κλίτῳ apud
 Scholiastem Aeschylit in Prometheus ad v. 490. ubi
 Poëta utitur simili voce κλίτῳ, quam exponit Scholia-
 stes: κλίτῳ, παρὰ τὸ κλίω, ὡς κλίτῳ κλίτῳ. Οἱ χλίται
 τὸ κλίτῳ αὐτὸς ἔχων. Vide notata in Lystr. v. 707.
 ad vocem πρῶτῳ,
 B b 3